

Dosarul nr. 1ra-89/2023
1-22001410-01-1ra-19012023

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte - Timofti Vladimir
Judecători - Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

Examinând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul *Pavalatii Alexandru* în numele inculpatului Doroșean Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Doroșean Victor xxxxxx, născut la xxxxxx, originar din xxxxxx

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. j) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 05.01.2022 - 14.01.2022;
instanța de apel: 17.03.2022 - 19.10.2022;
instanța de recurs: 19.02.2023 – 15.03.2023.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 14 ianuarie 2022, *Doroșean Victor* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. j) Cod penal, și în baza acestei Legi, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat - **12** ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În baza art. 85 alin.(1) Cod penal, la pedeapsa stabilită lui *Doroșean Victor* prin sentință, a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Comrat, oficiul Ceadîr Lunga din 16 martie 2021, în baza art. 362 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen - 3 ani și 4 luni, stabilindu-i pedeapsa definitivă în cazul cumulului de sentințe sub formă de închisoare pe un termen - **14** ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a încasat de la *Doroșean Victor* în contul *Statului*, cheltuielile de judecată suportate la efectuarea expertizelor judiciare, în suma - **12 152** lei.
A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Doroghean Victor, la 18 octombrie 2021, aproximativ la ora 00.30, urmărind scopul omorului intenționat, din motiv de răzbunare față de victimă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit în timp ce se afla în curtea bisericii „Sfântul Ierarh Spiridon” din str. Toma Ciorbă 1, mun. Chișinău, s-a înarmat cu o rangă metalică și manifestând o deosebită cruzime, i-a aplicat cu aceasta victimei de gen masculin cu identitatea nestabilă mai multe lovituri.

Astfel, cauzându-i potrivit concluziilor formulate de expert în Raportul de expertiză judiciară nr. 202103C1500 din 11 noiembrie 2021, traumă cranio-cerebrală deschisă cu plăgi contuze multiple pe partea piloasă a capului din dreapta, plăgi contuze, echimoze și excoriații pe față, fractura oaselor nazale, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura liniară a bazei craniului din dreapta, hemoragii subarahnoidiene, contuzie cerebrală pe lobul temporal pe dreapta, sânge în ventricule cerebrale, care a fost produsă în scurt timp înainte de deces, prin acțiunea traumatică cu corp contondent dur, cu suprafața liniară de impact, care prezintă pericol pentru viață și conform acestui criteriu se califică ca vătămare gravă.

În rezultatul cauzării vătămarilor date, victima de gen masculin cu identitatea nestabilă a decedat, trauma cranio-cerebrală deschisă fiind în legătură causală directă cu survenirea decesului

Acțiunile lui *Doroghean Victor* au fost încadrate juridic în baza art. 145 alin. (2), lit. j) Cod penal, conform indicilor calificativi - ”*omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit cu deosebită cruzime.*”

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apel de către avocatul *Pavalatii Alexandru* în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea laturii penale, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă și eliberat de plata cheltuielilor judiciare.

În motivarea apelului declarat, partea apărării a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, menționând că instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că, inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor acumulate la faza urmăririi penale, că victima neidentificată a provocat conflictul prin aplicarea loviturilor lui *Doroghean Victor*, i-a sustras geanta cu lucruri.

De asemenea, apelantul a invocat că prima instanță neîntemeiat a admis solicitarea procurorului și a dispus încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în suma de 12152 lei, or, prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Iar prevederile alin.(3) art.75 din Legea nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că: „în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de

către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

La caz, ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală, respectiv, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal în sumă - 12152 lei, urmau a fi trecute în contul statului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2022, a fost respins apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului *Doroghean Victor* în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. j) Cod penal, conform indicilor calificativi - *"omorul intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit cu deosebită cruzime."*

Verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, instanța de apel a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, instanța de apel a statuat că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei lui *Doroghean Victor*, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art. 16 alin. (6) Cod penal se clasifică ca infracțiune excepțional de gravă, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, are antecedente penale nestinse, de circumstanțele atenuante - ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, căința sinceră și lipsa circumstanțelor agravante.

La fel, instanța de apel a reținut că prima instanță just a aplicat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilind corect pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen - 12 ani închisoare, totodată fiind corecte și constatările primei instanțe cu privire la adăugarea părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoreiei Comrat, oficiul Ceadâr-Lunga din 16 martie 2021, stabilindu-i o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 14 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Referitor la cerința apărării prin care a solicitat respingerea solicitării procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în sumă - 12 152 lei, instanța de apel a considerat-o ca fiind neîntemeiată, menționând că reieșind din prevederile art. art. 227- 229 Cod

de procedură penală, aceste cheltuieli urmează a fi încasate din contul inculpatului, întrucât au fost suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare realizate în prezenta cauză penală (f. d. 31-38, 42-48, 51-53, 66-69).

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat recurs ordinar avocatul *Pavalatii Alexandru* în numele inculpatului Dorighean Victor, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei și a sentinței în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Dorighean Victor să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă și liberat de plata cheltuielilor judiciare.

5.1. În argumentarea recursului ordinar, avocatul a menționat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel a ignorat circumstanța atenuantă – căința sinceră, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă prea aspră. Instanțele nu au reținut următorii factori ce influențează la stabilirea pedepsei – că inculpatul a recunoscut vinovăția, se căiește de cele comise și nu a solicitat administrarea de careva probe noi, că victima neidentificată a provocat conflictul prin aplicarea loviturilor lui Dorighean Victor, totodată i-a sustras geanta cu lucruri. Consideră că inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră, neechitabilă, prin ce s-a comis o eroare de drept, care urmează a fi corectată de către instanța de apel.

La fel, recurentul menționează că, instanța neîntemeiat a dispus încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

Instanța urma să ateste că prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Mai mult, prevederile alin. (3), art.75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016, cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. La caz însă se atestă că ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penal, fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

Astfel, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal în sumă de 12152 lei, urmau a fi trecute în contul statului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1), pct.1¹⁾ Cod de procedură penală, procurorul *Crîjanovschi Sergiu* a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel i-a aplicat inculpatului Dorighean Victor o pedeapsă proporțională și echitabilă faptei comise.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală,

instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.*

Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat de avocat, Colegiul penal constată că partea apărării a invocat în calitate de temei pentru recurs, prevederile art.427 alin.(1), pct.6) Cod de procedură penală, invocând dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de cheltuielile judiciare și în partea individualizării pedepsei în privința inculpatului, considerând că nu s-a ținut cont de prezența în speța a unui cumul de împrejurări și circumstanțe ce-i atenuează răspunderea penală a făptuitorului, invocând în cele din urmă stabilirea unei pedepse prea aspre.

Verificând materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele invocate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel este legală, întemeiată și urmează a fi menținută integral.

Cu referire la criticele avansate în privința modalității de individualizare a pedepsei, Colegiul penal menționează, că potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să-i fie aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării

operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Colegiul penal reține că, sancțiunea infracțiunii prevăzute de art.145 alin. (2), lit. j) Cod penal, pentru care a fost recunoscut vinovat inculpatul, prevede pedeapsa cu închisoare de la 15 la 20 ani sau cu detențiune pe viață, și cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, noile limite pentru pedeapsa închisorii sunt: de la 10 ani până la 13 ani și 4 luni, sau în cazul detențiunii pe viață pedeapsa maximă prevăzută de Lege constituie – 30 ani.

În acest sens, Colegiul penal analizând gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art.16 alin. (6) Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor excepțional de grave, motivul acesteia, prezența circumstanțelor atenuante - recunoașterea vinei, ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei și lipsa circumstanțelor agravante, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și persoana inculpatului *Doroghean Victor*, care potrivit Revendicării (f. d. 151-154, vol. I) anterior a fost condamnat de repetate ori (4), având antecedente penale ne stinse - recidivă (art. 34 alin. (1) Cod penal). Respectiv prima instanță corect a stabilit pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen - 12 ani, mărimea acesteia încadrându-se în limitele noi stabilite prin aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care va atinge scopul pedepsei penale de corectare și reeducare.

Mai mult, acesta executând pedeapsa cu închisoare în locurile de detenție, nu a făcut concluziile necesare că faptele social periculoase sunt supuse răspunderii penale și a continuat activitatea infracțională, fapt care corect a fost apreciat de către instanțele de fond, stabilindu-i pedeapsa definitivă prin prisma prevederilor art. 85 alin.(1) Cod penal.

Astfel, prima instanță a adăugat parțial și nu total, *partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Comrat, oficiul Ceadâr-Lunga din 16 martie 2021*, deși avea posibilitatea de a adăuga total noua pedeapsă, la pedeapsa cu închisoare pe care o executa inculpatul *Doroghean Victor*, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă - 14 ani închisoare.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că alegațiile recurentului privind asprimea pedepsei aplicate de către prima instanță, sunt vădit neîntemeiate, or, instanțele de fond au ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut fapta săvârșită și sincer s-a căit în cele săvârșite, solicitând examinarea cauzei în temeiul art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, stabilindu-i pedeapsa - 12 ani închisoare cu toate că, sancțiunea art. 145 alin. (2), lit. j) Cod penal prevede și sancțiunea – detențiunea pe viață, astfel în speța dată pedeapsa maximă prevăzută de Lege constituie – 30 ani, instanțele de fond fiind convinse că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă cu izolarea de societate prin executarea pedepsei stabilite.

În acest context, Colegiul penal consideră că, instanța de apel a menținut corect pedeapsa sub formă de închisoare aplicată de către prima instanță, care este rațională, proporțională și echitabilă în raport cu fapta comisă și scopul Legii penale, fiind individualizată corect, în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării Legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, social periculoase care sunt supuse răspunderii penale.

Astfel, Colegiul statuează că, pedeapsa individualizată de prima instanță și menținută de instanța de apel, este conformă atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

În continuare, Colegiul penal găsește vădit nefondată invocarea apărătorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, în latura admitterii solicitării încasării cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză de la inculpat, or instanța de apel la acest capitol a aplicat corect reglementările art. art. 227-229 Cod de procedură penală, și întemeiat a admis cererea procurorului și a dispus încasarea din contul inculpatului Doroșean Victor în beneficiul Statului, cheltuielile de judecată în sumă de 12 152 lei.

Instanța de apel a constatat cu certitudine că, la materialele cauzei au fost anexate: Raportul de cercetare toxicologică nr. 202106C3393 (f. d. 31-38, vol. I); Raportul de expertiză judiciară nr.202108M0134(f. d. 42-48, vol. I); Raport de expertiză judiciară nr.202105O0308 din 27 octombrie 2021(f. d. 51-53, vol. I); Raport de expertiză judiciară nr.202135A0791 din 10 decembrie 2021 (f. d. 66-69, vol. I), conținutul cărora denotă suportarea de către stat a cheltuielilor în sumă totală de 12 152 lei.

Astfel, prin prisma normelor de drept evidențiate, ținând cont de faptul că rapoartele de expertiză au stat la baza stabilirii vinovăției inculpatului Doroșean Victor, fiind acțiuni de urmărire penală necesare în vederea descoperirii infracțiunii și contracarării activității infracționale. Instanța de apel a considerat necesar a admite solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare și a dispus încasarea din contul inculpatului Doroșean Victor în beneficiul Statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 12 152 lei, or, în acest sens urmărirea penală și judecarea unei cauze penale ocazionalizează efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, precum și orice alte cheltuieli necesare bunei desfășurări a procesului penal.

Generalizând cele expuse, instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori ce ar servi drept temei de implicare în sensul casării deciziei contestate în partea stabilirii pedepsei și în latura cheltuielilor judiciare.

Instanța de recurs mai notează și faptul că, din analiza deciziei recurate a stabilit că argumentele indicate, în esență au fost abordate în decizia instanței de apel, care la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor problemelor esențiale invocate în speță. Hotărârea emisă cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția, motivare pe care instanța de recurs ordinar o însușește integral reieșind din temeinicia acesteia, acțiune ce este conformă practicii CtEDO, expuse inclusiv în pct.37 a hotărârii *Albert c. România din 16.02.2010*.

În acest context, Colegiul penal atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea

deciziei adoptate, fapt ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul *Pavalatii Alexandru* în numele inculpatului Doroghean Victor, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul *Pavalatii Alexandru* în numele inculpatului Doroghean Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui **Doroghean Victor xxxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 23 martie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie